

Luottamuksen jälleenrakennus

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Tommi Laitio
@tommilaitio

Festivaalipäivät 29.11.2021

Helsinki

Tommi Laitio

Helsingin kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja 2016-.
Vastuulla kulttuuri, liikunta, kirjastot ja nuorisotyö.

Luottamustoimet:

Helsingin yliopiston hallitus

Helsingin tapahtumasäätiön hallitus

Helsinki Partnersin hallitus

Suomen Britannian ja Irlannin-instituutin hallitus, pj

Valtiotieteilijä ja ex-toimittaja.

Tammikuusta 2022 kahden vuoden virkavapaalla
keskittymässä julkisen sektorin uudistamiseen.
(Bloomberg Center for Public Innovation, Johns Hopkins
University, Baltimore, USA)

Koronapandemia ei ole ohi.

Helsinki

Tommi Laitio (@tommilaitio)

Kysynnän pudotus

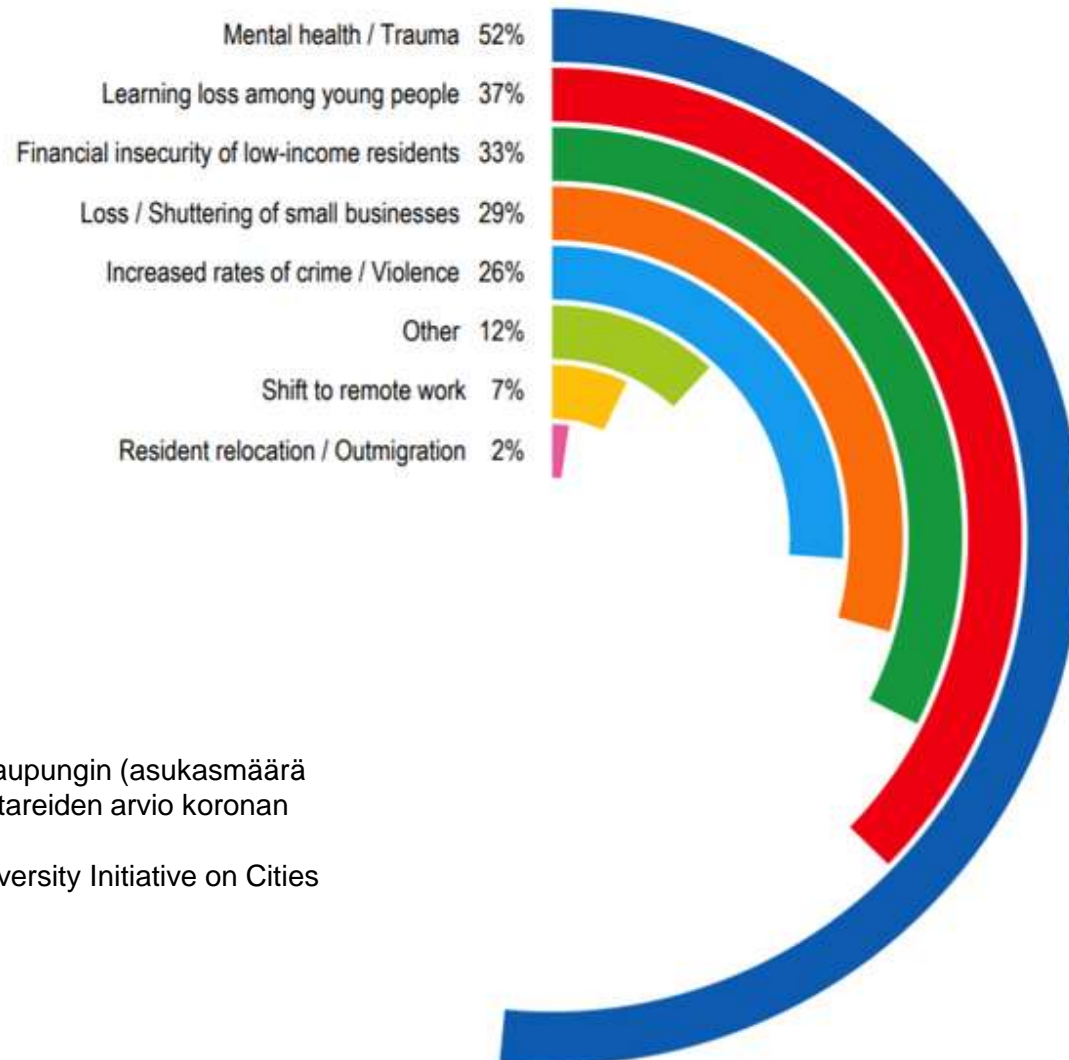
	Helsingin kaupungin palvelut (arvio 11/2021)
Kirjasto	-51%
Kulttuuritalot	-68%
Nuorisotalot	-61%
Sisäliikunta	-30%

Koronan vaikutuksista vasta arvioita

Figure 2. Long-Term Implications of the Pandemic

What long-term implications of the pandemic are you most worried about, if any?¹⁰

126 amerikkalaiskaupungin (asukasmäärä yli 75 000) pormestareiden arvio koronan vaikutuksista.

Lähde: Boston University Initiative on Cities

Arvio Suomessa:

- Hyväosaisten ja huono-osaisten kuilu on kasvanut.
- Yksinäisyyden tunne yleistynyt.
- Monilla lapsilla oppimistulokset ja vuorovaikutustaidot heikentyneet.
- Osalla lapsista ollut enemmän aikaa vanhempien kanssa.
- Joukkoliikenteen matkustajamäärät pudonneet.
- Ahdistus lisääntynyt, erityisesti tytöillä.
- Ikääntyneiden mielenterveys ja fyysinen kunto heikentynyt.
- Perheiden huonovointisuus, erityisesti lähisuhdeväkivalta, piilossa.
- Nuorten yhä vaikeampi päästä työmarkkinoille.

Luottamuspulaa kaikkiin suuntiin

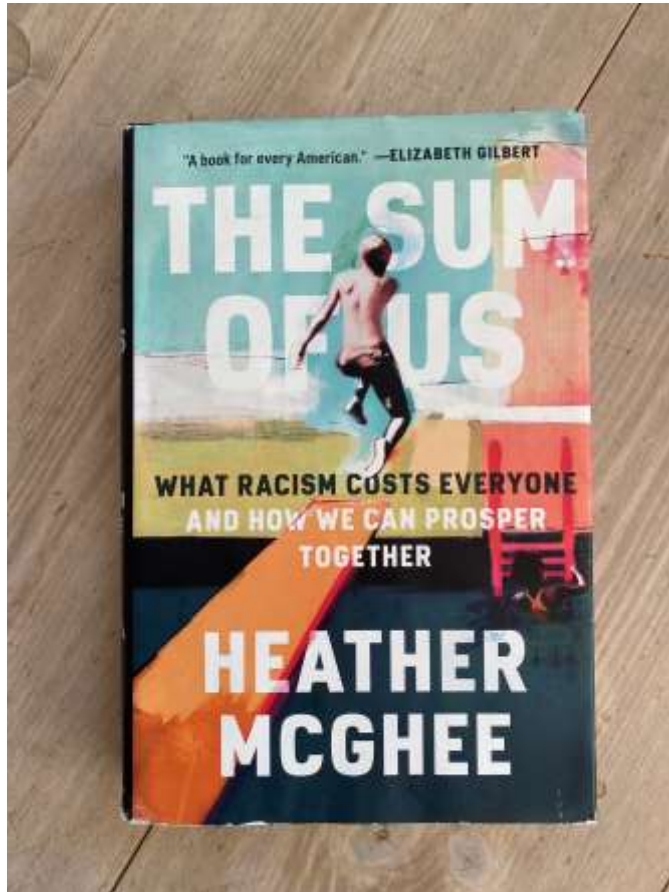

Ongelma 1: Yhteiskunnalliset ongelmat yksilöllistetään.

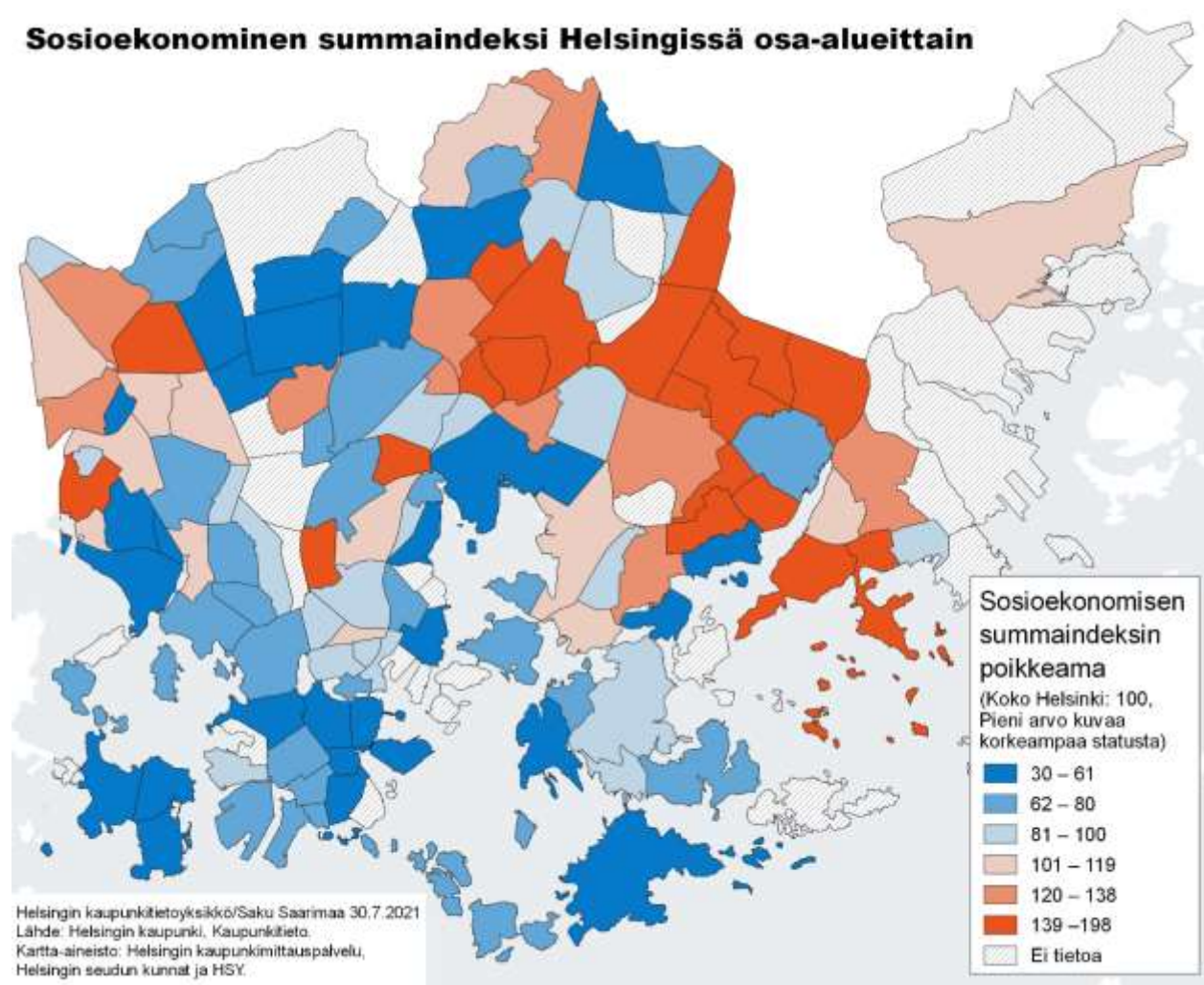
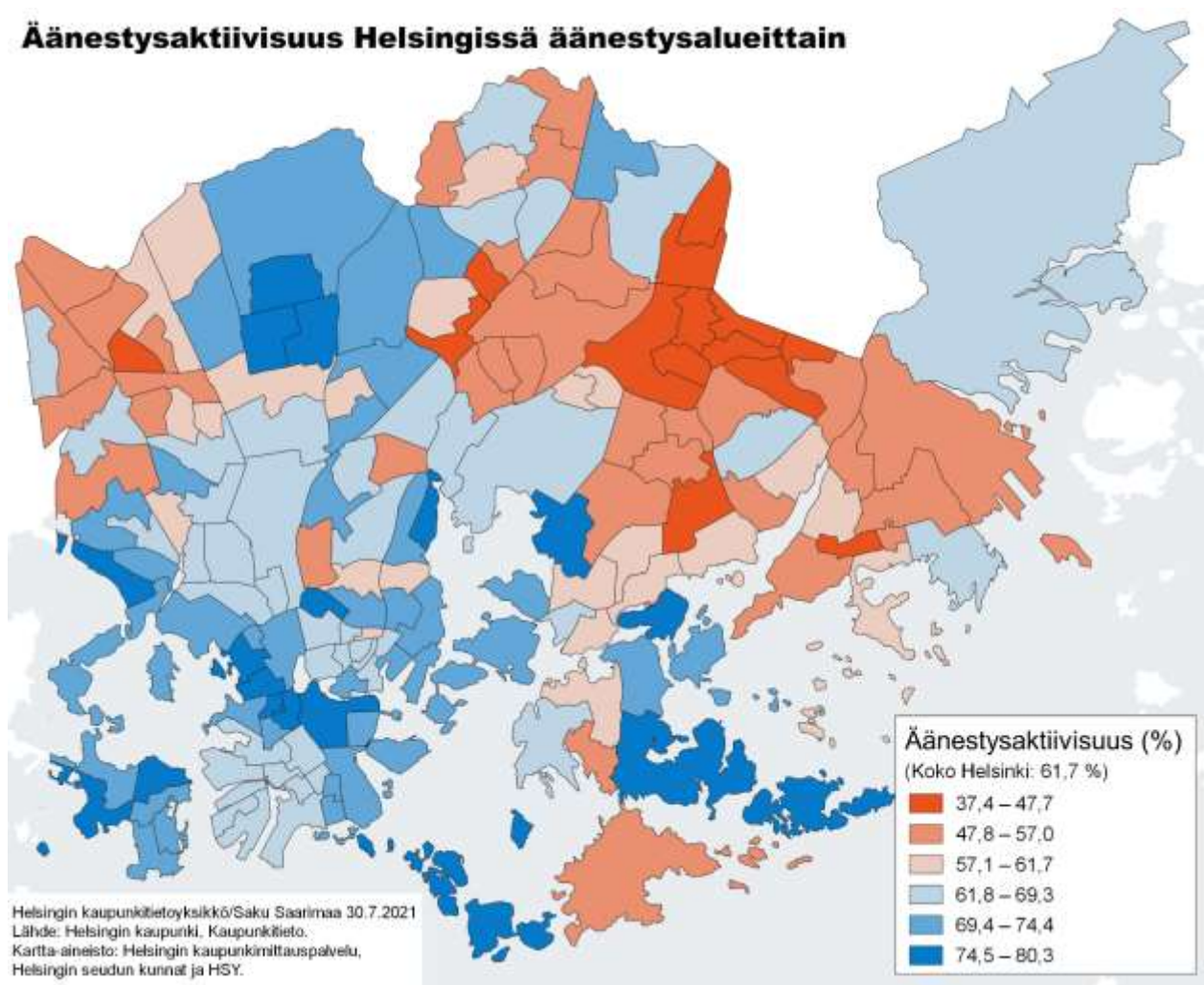
”(Terapeuttisen vallan) taustalla on ajatus, jonka mukaan yhteiskunnalliset ongelmat ovat korjattavissa sillä, että kansalaiset muokkaavat psykologisen ja terapeuttisen tiedon ja ymmärryksen avulla itseään ja suhdettaan itseän ja toisiin. (...) Kun yhteiskuntaa määrittää loputon positiivisuus ja näennäisen rajattomat mahdollisuudet, erilaisten toimintahäiriöiden ytimessä ovatkin yksilöllinen suoriutumisen sekä siitä koituvat estyneisyyden tunteet.”
- Brunila, Harni, Saari, Ylöstalo: *Terapeuttinen valta* (2021)

Ongelma 2: Väestöryhmien luottamus rakoilee.

”Kun yhteiskunnassa vallassa olevat ihmiset näkevät osan väestöstä alempiarvoisina ja ansaitsemattomina, heidän määritelmänsä ’kansasta’ muuttuu ehdolliseksi. Se on usein tiedostamatonta, mutta heidän käsityksensä Toisista ansaitsemattomina on niin tärkeää heidän käsitykselleen itsestään ansaitsevina, että he repivät palasiksi sen verkon, joka tukee kaikkia, mukaan lukien heitä itseään. Julkiset hyödykkeet, toisin sanottuna, ovat vain sille kansalle, jota pidämme hyvänä.”

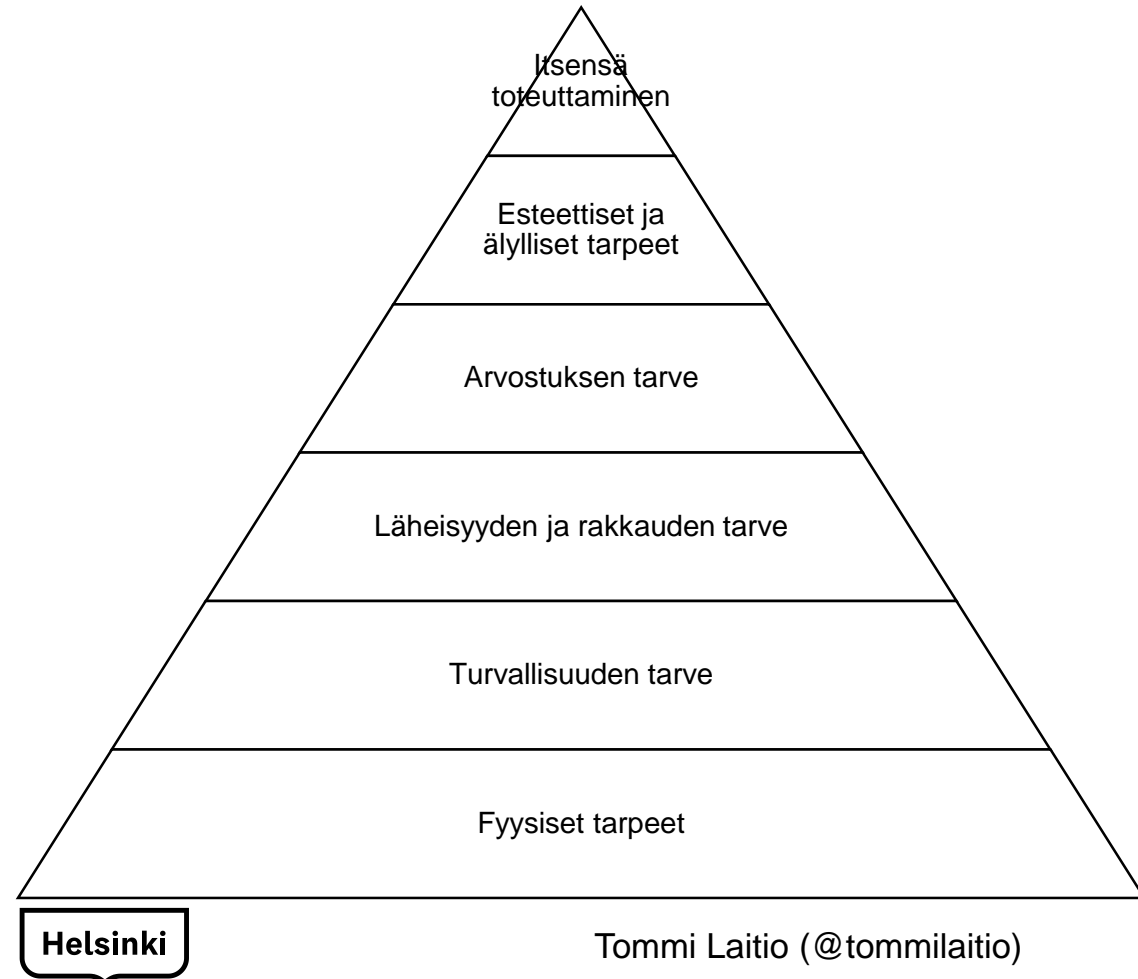
- Heather McGhee: The Sum of Us (2021)

Ongelma 3: Matala aktiivisuus ja huono-osaisuus kasautuvat samoille alueille.

Olemme kriisissä. Onko aikaa taiteelle?

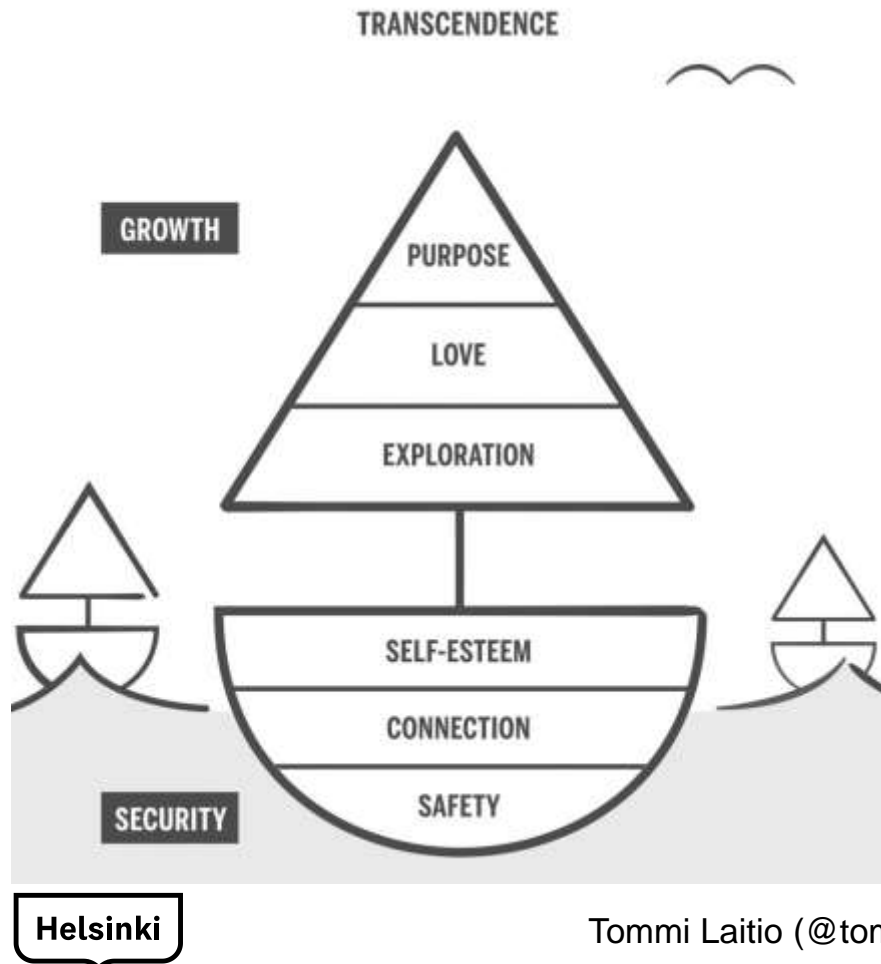
Maslowin tarvehierarkia

”Etenkin koronakriisin aikaan tuntui, että tarvehierarkia oli kaivettu naftaliinista, jos sitä koskaan oli sinne kunnolla pakattukaan. Ehkä on niin, että kun globaali pandemia uhkaa, pyramidi kuulostaa sopivan jämäkältä pohjalta politiikalle.(...) Mutta ehkä syynä oli sekin, että Maslow sopii hyvin moniin poliittisiin ideologioihin. Se tekee kulttuurista kaikkien mielestä jotain ylimääräistä. (...) Oikeistolle kulttuuri keikkuu tarvehierarkian huipulla. (...) Vasemmistolle kulttuuri on lopulta etuoikeutettujen individualistista puuhastelua.”

- Veera Luoma-aho/HS 28.11.2021

Maslowin huolellisempi luenta avaa mahdollisuuksia taiteelle.

- Kuuluisa pyramidikuvio ei ole Maslowin omaa tuotantoa, vaan johdon konsultin tulkinta.
- Maslowia uudelleenlukenut Barry Kaufman on piirtänyt Maslowin ajatuksen uusiksi.
- Kuvio osoittaa, miksi voimme niin huonosti, vaikka olemme terveempiä ja enemmän turvassa kuin koskaan.

(Lähde: Barry Kaufman: Transcend)

Taiteen ja tapahtumien mahdollisuudet

- Ilo ja liikutus ovat kriisin keskellä yhteiskunnallisia ja poliittisia kysymyksiä ja perustarpeita.
- Kaikki tarvitsevat nyt traumanpurkua. Rohkea osallistuminen keskusteluun mielenterveydestä.
- Eri väestöryhmien tasavertainen kohtaaminen tapahtumissa on iso asia ainakin kaupunkiseuduilla.
- Nuorten työllisyys tapahtumissa.
- Kysyntäkumppanuudet kuntien kanssa. Veto- ja pitovoiman merkitys kasvaa kunnissa, kun sote-vastuu siirtyy hyvinvointialueille.
- Kulttuuri- ja tapahtuma-alan yhteinen rintama ja toisten tukeminen.
- Tapahtumallisuus osaksi aluekehitys- ja rakentamishankkeita (prosenttitaide).

**Yhteiskunnalliset hyödyt ovat mahdollisia vain,
jos on vahva taiteellinen ydin.**

Helsinki

Tommi Laitio (@tommilaitio)

**Kiinnostus muiden työhön kasvattaa oman työn arvostusta.
Enemmän puhetta varhaiskasvatuksesta ja vanhuspalveluista.**

Mitä me aiomme tehdä?

- Kollektiivinen isku mielenterveyteen on laaja-alainen ja pitkäkestoinen.
- Kysyntä ei palaudu nopeasti aiemmalle tasolla.
- Julkisella vallalla paljon työtä luottamuksen palauttamiseksi.

Taiteella ja kulttuurilla suuri mahdollisuus trauman purkamisessa. Jotta se on mahdollista, huomio on suunnattava tarjonnan lisäämisen sijasta tekijöihin, verkostoihin ja kysynnän palauttamiseen. Se tarkoittaa myös rahaa.

Kiitos.